

Сёлета ваенны факультэт Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта інфарматыкі і радыёэлектронікі ўпершыню прыняў у свае шэрагі дзёўчат. Так на рамонкавым полі курсантаў закрасавалі першыя валашкі.

Першыя валашкі ваенфака

Валерыя Алетаўна, Дар'я Мікалаеўна і Карына Аляксандраўна (мэнавіта так звяртаюцца да курсантаў камандзіры) кажуць, што на факультэце ім удзяляюць шмат увагі. Дзёўчаты жартуюць, што часам ад яе нават хочацца крыху адпачыць. Правучыўшыся, здавалася б, непрацягла час, яны амаль у адзін голас заўважаюць: цяпер не можам уявіць сябе без формы. І цяжка паверыць, што першапачаткова рэакцыя будучых курсантаў-аднакурснікаў пры сустрэчы з імі была супярэчлівай: калі дзёўчыны прыйшлі здаваць нарматывы, на іх глядзелі 27 пар мужчынскіх вачэй. У іх прачыталася толькі кароткае пытанне: «Што вы тут робіце? Нэйнакш, памыліліся».

Карына Шчур з дзяцінства любіла знаходзіцца ў хлапечым асяроддзі: трэба ж паскакаць, пабегаш, паганяць мячык. І не таму, што побач не было добрых дзёўчат: проста з хлопчыкамі цікавей, прасцей.

У школе дзёўчынкі (Карына вучылася ў велічковіцкай школе Салігорскага раёна) любіла беларускую мову і матэматыку: настаўнікі былі такімі, што не захапіцца іх прадметамі было немагчыма. У далейшым спіс інтарэсаў школьніцы папоўнілі заняткі маляваннем і музыкой.

«Я любіла спяваць і падумвала стаць артысткай. Бацькі выказалі думку, што музыкой можна займацца як хобі. Я зразумела, што яны маюць рацыю. Тады, думаю, хачу ў спецаз. Але ж туды дзёўчат не бяруць. І што мне рабіць?» — дзеліцца курсантка.

Аднойчы класны кіраўнік дзёўчыны прынёс на ўрок лістоўку пра Мінскае абласное каледжае вучылішча. Сямікласніца вырашыла дзейнічаць.

«Я — адзінае дзіця ў сям'і, тым больш — дачка. Ды і сярэд родных ваенных не было ніколі. Матуля адразала: «Ні ў якім разе! Куды мы ідзе адну адукацыю?» Прышлось дзейнічаць праз тату: я ўгаварыла яго, ён пераканаў маму».

Калі Карыне трэба было здаваць экзамен па фізічнай падрыхтоўцы, Аксана Уладзіміраўна не губляла надзеі: «Дачушка, можа, перадамуеш?». Ды дзе там — дзёўчына правяла настойлівасць. Бацька разумеў, што з такім характарам у іншай галіне дачцэ будзе складана. Калі дзёўчынка гаварыла, што будзе так, а не іначай — гэтак у выніку і складалася.

Аднакласнікі зусім не разумелі, куды сыдзці іх сяброўка. Праз некалькі гадоў, калі прыйшоў асэнсаванне, пачалі задаваць пытанні кшталту «Табе што, свабода не патрэбна?». (Свабода для ваенных праяўляецца крыху ў іншым, чым для цывільных: не трэба пытацца дазволу, каб павітаць сябра не са свайго факультэта, магчыма, у любы час сесіі на ложка, запас вольнага часу.) Карына кажа, што для яе гэта не мае вялікага значэння.

У каледжым вучылішчы дзёўчына зразумела, што ёй падабаецца. Першы час нельга было расставіць з думкай «Хачу тут быць».

«Некаторыя з настаўнікаў, каб правесіць нашу сур'ёзнасць адносна прафесіі, гаварылі: «Ат, дзёўчаты! Ну, куды вы ідзеце? Хіба няма іншых заняткаў?» Пасля, разумеючы, што мы не звяртаем на падобныя словы ўвагі, педагогі пачыналі дапамагаць нам яшчэ больш».

З цягам часу, калі нагрузка стала большай, былі моманты, калі хацелася плакаць, патэлефанаваць бацькам з просьбай забраць дакументы. У такіх перыяды дзёўчы успамінала старую сяброўку — музыку — і спявала.

«Жыць у калектыве, які складаецца з 22 дзёўчат з рознымі характарамі, павярсе, няпроста. У тым ліку таму, што часам не можаш змаўчаць», — заўважае курсантка.

У гэты ж час Карына сустрэла чалавека, прыклад якога натхніў дзёўчыну і сёння, — настаўніку рускай мовы і літаратуры Мінскага абласнога каледжага вучылішча Таціяну Епіфанаву. Узвод раўняўся на яе як на жанчыну, педагога, чалавека. Настаўніца, па словах дзёўчыны, вучыла кадэцкаў глядзець на жыццё без ружовых акуліраў.

Пасля заканчэння каледжага вучылішча былі думкі паступаць у Ваенную акадэмію. Якую спецыяльнасць выбраць? Паралельна Карына асцвяджала іншыя варыянты.

«Гляджу — аб'яўлены набор на ваенны факультэт БДУП! Вырашыла доўга не раздумваць, каб канчаткова не забытацца. І як зняйсці! Тут таксама быў няпроста, і папачаць хочацца, але ўспамінаеш пра дом, гаворыш сабе: калі ты прыйшла сюды — дарогі назад няма. І становіцца спакойна, — усміхаецца курсантка. — Я вучуся ў калектыве з 14 хлопцамі. Яны дапамагаюць, абаратаюць, многае паказваюць. І не сядзіць на месцы, калі нехта з грамадзянскіх студэнтаў глядзіць у мой бок — засяроджваюцца, усім відам паказваюць, што я пад абаронай».

Жадаю верыць у свае сілы і адчуваць сябе ўпэўнена. Памятаю, што гэтак павіна спрыць сур'ёзна сістэматычная падрыхтоўка — без яе нікуды.

Дар'я Гарбачова — сярэдняя з трох сясёр у сям'і. Ваеннай справай яе зацікавіў афіцэр з Ваеннай акадэміі, які прыйшоў на сустрэчу да школьнікаў смяліцкай школы № 1. Дзёўчына планавала вучыцца на авіяцыйным факультэце.

«Пра набор на ваенны факультэт БДУП даведлася за некалькі дзён да падачы дакументаў, таму на ўсялякі выпадак хутка збіралі патрэбныя даведкі. Па балах у акадэмію я праходзіла, але ў апошні дзень мяне як перакнула. За 15 хвілін да канца работы прыёмнай камісіі перанесла дакументы ў БДУП, і мне сказалі, што я залічана. Гэта дзіўна ў нейкай ступені, бо звычайна я не да канца ведаю, чаго хачу. У 6 класе, напрыклад, зацікавілася гітарай. Вучылася 5 гадоў, а пасля думаю: і навошта? Ай, некалі спатрэбіцца. У 9 класе нечакана паступіла ў фізіка-матэматычны клас — тут хоць на ЦТ дапамагло. А з БДУП ваганні не было».

Дар'я ўспамінае, што матуля і сёстры спакойна аднесліся да яе нежаноцкага выбару: прыйшлі да непрадказальнасці яе жаданняў. Адзінае — было складана псіхалагічна, бо прафесія ваеннага ў нейкай ступені небяспечная. У родных не ўкладвалася ў галаву: як гэта дзёўчынка будзе абараняць Радзіму?

Курсант Гарбачова лічыць, што на яе выбар мог паўплываць вобраз стрэчнага брага — «падлігнутага, мэтанакіраванага, прыгожага ваеннага»: хацелася быць, як ён.

Дзёўчына заўважае, што да паступлення была іншай: думала, што ўсё можа.

«Я стала спакойнейшай, разважлівай. Матуля нават дзіўна дасца: «Што з табой здарылася?» Раней, асабліва ў пераходным узросце, магла пасварыцца з ёй, зараз жа нават не ўяў-

ляю, як можна не патэлефанаваць. Усё таму, што нам загартуюць характар. І мы не на словах разумеем, што значыць «стойка пераносіць цяжар ваеннай службы».

Калі вы адчуваеце, што ваенная справа ваша, — рызыкуйце. Але пры гэтым помніце, што будзе заўсёды цягнуць дадому. Калі ж не адчуваеце гатоўнасці і баіцеся будучыні — пашукайце сябе ў іншым. Помніце, што любы ваенны павінен павяжаць кожнага чалавека: малодшага, аднагодка, старэйшага. Калі не будзе павягі, як жа тады?

Валерыя Рымчонак нарадзілася ў Вішэбску, але старт у дарослае жыццё для яе пачаўся са сталічнай гімназіі № 42. Дзёўчына лічыць, што паступленне на ваенны факультэт са школы, а не з каледжага вучылішча, у яе выпадку адыграла добрую ролю.

«Мне вядома, што ў падлетковым узросце не змагла б жыць на такім строгім раскладзе, як у вучылішчы: нечага магла б не схпіць. Школа дала магчымасць мне стаць той, якая я зараз. Сябе аддаць прафесіі можна толькі ў тым выпадку, калі ты ўжо сфарміраваны. Тады і працаваць прасцей, бо любіш сваю работу. Кожная прафесія разуме, наколькі чалавек аддаў ёй, таму да розных сваіх прадстаўнікоў і адносіны розныя».

Валерыя 13 гадоў займалася бальнымі танцамі: турніры і перамогі віравалі з кожным годам усе з большым імпульсам. Пры гэтым ёй былі блізкі лад жыцця ваенных. Спачатку прыйшло жаданне быць падобнай на персанажы філь-

маў пра вайну — смелай, мужнай, валавой. Пасля, калі дзёўчына зразумела, што трэба налігаць на вучобу, мара пачала прэзентавацца на рэальнасць. ЦТ, псіхалагічны суб'ектыванні і задачы нарматываў не сталі для абітурыента перашкодай — казаліся цяга да ведаў і любоў да спорту. Валерыя даўно сказала сабе: «І так добра будзе» не пройдзе: нельга рабіць справу напалову.

Курсант Рымчонак гаворыць, што заўсёды раўняецца на бацьку: «Займаешся нечым, а ў галаве дума: «А што сказаў бы тата? Хочацца, каб ён ганарыўся мной, каб я была вартай дачкой такога чалавека». Есць у яе прыклады і сярэд афіцэрскага складу: капітан Палавану і палкоўнік Сакалоў — іх дзёўчына называе «камандзірамі, што трэба».

«Цяжка апісаць свае уражанні і пачуцці цывільным людзям. Можна адчуць, як гэта — вучыцца на ваенным факультэце, толькі знаходзячыся тут. Быць абаронцам — значыць не проста бегчы з аўтаматам, хоць без гэтага, вядома, нікуды. Гэта яшчэ ўдасканаленне сістэмы абароны, ваеннага комплексу, сачыць за беспякай у краіне, — гаворыць курсант. — На ваеннае спецыяльнасць прыходзіць па розных прычынах, у тым ліку па меркантильных. Але я не падзяляю пазіцыю такіх людзей. Не лічу, што матэрыяльны бок — галоўнае. Мне хочацца павяшаць аўтарытэт Узброеных Сіл. Важна займацца тым, што падабаецца і пры гэтым прыносіць карысць: калі ведаеш, што патрэбны, можна пераадолець многае».

Да паступлення на ваенны факультэт канчаткова нельга падрыхтавацца, як і немагчыма асэнсавач. Будзе гатовы да спецыфічнага ладу жыцця, што падабаецца нямногім. Калі супадзе чаканні і рэальнасць, як у мяне, — вам пашанцуе. Галоўнае — прайсці курс маладога байца (час, калі адбываецца ломка характару і 95% навабранцаў наведвае думка сьсці). Дамашнім дзецям прыйдзе няпроста.